

Interreg

Greece-Bulgaria

The Healthy Municipality

European Regional Development Fund

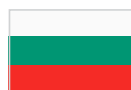
Εταιρία Διεθνικής Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης
Agency for Transnational Training and Development

Το Έργο «Ο Υγιής Δήμος», οι Δράσεις και τα Αποτελέσματά του

The “Healthy Municipality” Project, its Actions and Results

«Πολιτικές για την ενίσχυση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας σε υποβαθμισμένες περιοχές» - «Ο Υγιής Δήμος»
Interreg V-A Πρόγραμμα Συνεργασίας Ελλάδα – Βουλγαρία 2014 2020

“Policies for Enhancing Access to Health Services in Deprived Areas” - “THE HEALTHY MUNICIPALITY”
Interreg V-A Cooperation Programme Greece – Bulgaria 2014 2020

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020”.

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

Project website: healthymunicipality.com

Περιεχόμενα | Contents

05	Πρόλογος Preface
06	Το Έργο «Ο Υγιής Δήμος» – Οι Στόχοι The Healthy Municipality Project - The Objectives
07	Τα Πακέτα Εργασίας & Οι Κύριες Δράσεις The Work Packages & The Main Activities
09	Ο Προϋπολογισμός & Η Χρηματοδότηση The Budget & The Funding
10	Δικαιούχοι Έργου Project Beneficiaries
11	Οι Περιοχές των Εταίρων The Partner Areas
15	Τα Αποτελέσματα του Έργου The Project Results
15	Το Προφίλ Υγείας της Περιοχής The Health Profile of the Area
17	Οι Υποδομές Υγείας στην Περιοχή The Health Services in the Area

19	Πρωτόκολλα εξετάσεων για Νοσήματα Examination protocols for Diseases
20	Εξοπλισμός των Υπηρεσιών Υγείας των Δήμων Equipment of the Health Structures of the Municipalities
22	Ψηφιακός Χάρτης για την Νοσηρότητα και τις Υποδομές Υγείας Digital Map on Morbidity and Health Services
23	Ψηφιακή Πλατφόρμα Υγείας Digital Health Platform
25	Τοπικά Σχέδια Πολιτικής Υγείας - Κοινό Διασυνοριακό Σχέδιο Πρόληψης Ασθενειών Local Health Policy Plans-Common Cross Border Prevention Plan
27	Πιλοτικές Δράσεις Πρόληψης στους Δήμους Pilot Prevention Actions in the Municipalities
28	Διασυνοριακό Εργαστήριο για Πολιτικές Πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Υγείας Cross Border Lab on Prevention and Primary Health Policies
29	Επικοινωνία – Διάδοση του Έργου Communication – Dissemination of the Project
30	Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι Νέες Προσεγγίσεις στον Τομέα της Υγείας Local Government and New Approaches in the Health Sector

Πρόλογος Preface

Ο Υγιής Δήμος σώζει ζωές

«Ο Υγιής Δήμος» είναι ένα σημαντικό έργο που αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης απομονωμένων και υποβαθμισμένων κοινοτήτων στις υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Η Αναπτυξιακή Ροδόπης με την σύμπραξη των εταίρων, σχεδίασαν και υλοποίησαν μια πρωτοποριακή παρέμβαση, υπέρ των τοπικών κοινωνιών, στη διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας-Βουλγαρίας.

Με την ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας για την πρόληψη στον τομέα της υγείας σε τοπικό επίπεδο και τη θέσπιση πολιτικών για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το πρόγραμμα συνεισφέρει ουσιαστικά στην σύνδεση των κατοίκων με τις αντίστοιχες υπηρεσίες, σε μια καλύτερη ζωή.

Απομακρυσμένοι Δήμοι εξοπλίστηκαν με σύγχρονα εργαλεία όπως ψηφιακή πλατφόρμα υγείας, βάσεις δεδομένων με ψηφιακές κάρτες ασθενών αλλά και συστήματα ψηφιακής ειδοποίησης, που είναι σημαντικά για την άσκηση πολιτικών πρόληψης.

Επιπλέον, αναπτύχθηκε ένα πλέγμα στοχευμένων ενεργειών ενημέρωσης-πρόληψης, προληπτικού, προσυμπτωματικού ελέγχου με αποδέκτη τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης.

Δημιουργήθηκε ένα Διασυνοριακό Εργαστήριο Πολιτικής Πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Υγείας, ως συνεχές εργαστήριο σε θέματα ορθής πολιτικής και διαχείρισης του τομέα της πρωτοβάθμιας υγείας.

Οι εταίροι του έργου, ο πληθυσμός της περιοχής, ο δημόσιος τομέας υγείας, οι τοπικές κοινότητες όπως κι άλλοι ΟΤΑ από την περιοχή του προγράμματος Interreg Ελλάδα – Βουλγαρία είναι βέβαιο ότι θα επωφεληθούν σημαντικά από την υλοποίησή του.

Νικόλαος Τσαλικίδης

Πρόεδρος Αναπτυξιακής Ροδόπης
Αντιπεριφερειάρχης ΠΕ Ροδόπης

The Healthy Municipality saves lives

"The Healthy Municipality" is an important project that aims to improve the access of remote and disadvantaged communities to Primary Health Care services.

The Development Agency of Rodopi in cooperation with the other Project Beneficiaries prepared and implemented a pilot intervention, for the benefit of the local communities, in the cross-border area of Greece-Bulgaria.

By developing a methodology for prevention in the field of health at the local level and by establishing policies for the Local Authorities, the project substantially contributes to connecting the residents with the respective services, towards a better life.

Remote Municipalities have been equipped with modern tools, such as digital health platforms, digital databases with digital patient cards and digital alert systems, which are important for the implementation of health prevention policies.

In addition, targeted information-prevention, preventive, disease screening actions have been developed, addressed to the residents of the project area.

A Cross-Border Laboratory on Prevention and Primary Health Policy has been established, as a continuous workshop on sound policy and management in the primary health sector.

The Project Beneficiaries, the population of the area, the public health sector, the local communities as well as other local authorities from the area of the Interreg Greece - Bulgaria programme will definitely benefit significantly from the implementation of the project.

Nikolaos Tsalikidis

President of Development Agency of Rodopi
Deputy Regional Head for Rodopi Regional Unit

Το Έργο «Ο Υγιής Δήμος» – Οι Στόχοι

The Healthy Municipality Project – The Objectives

Ο γενικός στόχος του έργου «Ο Υγιής Δήμος» είναι ο σχεδιασμός και η εισαγωγή πολιτικών πρόληψης, σε επίπεδο Δήμου, σε απομακρυσμένες διασυνοριακές περιοχές

Το έργο «Ο Υγιής Δήμος» αποσκοπεί στην εκπόνηση μιας πολιτικής πρόληψης στον τομέα της υγείας για πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, ειδικά σε απομακρυσμένες περιοχές, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν εκεί όπως και λόγω των δυσχερειών πρόσβασης του πληθυσμού τους στους παρόχους υπηρεσιών υγείας.

Το έργο προβλέπει την ανάδειξη του νοσολογικού προφίλ καθώς και την ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών πολιτικών πρόληψης στους Δήμους Αρριανών και Ιάσμου στην Ελλάδα και στους Δήμους Krumovgrad και Momchilgrad στη Βουλγαρία, ενώ η σύνθεση των συμπερασμάτων από τις πιλοτικές εφαρμογές οδηγεί στον σχεδιασμό μιας μεθοδολογίας στοχευμένων παρεμβάσεων πρόληψης για τους ΟΤΑ της Διασυνοριακής Περιοχής του Προγράμματος Ελλάδα – Βουλγαρία και όχι μόνο.

Το έργο Υγιής Δήμος εισάγει και επεξεργάζεται την έννοια της παροχής προληπτικών υπηρεσιών υγείας από τους Δήμους. Φορείς με διαφορετικό καθεστώς αλλά με συμπληρωματικές δράσεις, όπως Δημόσιοι Φορείς, Ερευνητικά Τμήματα Πανεπιστημίων, Τοπικές Αρχές συμμετέχουν σε αυτό το έργο προσβλέποντας στη σύνθεση της εμπειρίας τους, για την ανάπτυξη μια κοινής μεθοδολογίας για την πρόληψη στην υγεία σε τοπικό επίπεδο. Πιλοτικές Εφαρμογές υλοποιούνται και προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες, Τοπικά Σχέδια Πρόληψης αναπτύσσονται για την Υγεία. Οι Δήμοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως έτοιμα για εφαρμογή τα εργαλεία αυτά για τις πολιτικές τους. Ένα «Διασυνοριακό Εργαστήριο για Πολιτικές Πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Υγείας» δημιουργείται ως συνεχές εργαστήριο σε θέματα ορθής πολιτικής και διαχείρισης του τομέα της πρωτοβάθμιας υγείας. Οι Δήμοι αποκτούν γνώσεις σχετικά με τις πολιτικές για την πρόληψη και υποστηρίζονται από τους επιστημονικούς και τους εξειδικευμένους, στον τομέα της υγείας, εταίρους αυτού του έργου.

The general objective of the “The Healthy Municipality” project is the development and the introduction of prevention policies, at Municipality level, in the remote cross-border areas

The project “The Healthy Municipality” aims at designing a health prevention policy for local authorities of first degree, with focus on those of remote areas, as a response to the particular conditions prevailing there as well as due to the difficulties of their population to accessing health care service providers.

The project designs the health profile and develops pilot prevention policy applications in the Municipalities of Arriana and Iasmos in Greece and in the Municipalities of Krumovgrad and Momchilgrad in Bulgaria, while the synthesis of the conclusions from the pilot applications lead to setting up a methodology on customized preventive interventions for the Local and Regional Authorities in the Greece - Bulgaria Cross - Border Area and beyond.

The Healthy Municipality project introduces and elaborates the concept of the provision of preventive health services by the Municipalities. Bodies with different status, but complementary action, such as public organizations, research departments of Universities, Local Authorities, decided to participate in the specific cooperation project looking forward to the synthesis of their experiences to actively develop a common methodology for health prevention at Municipality level. Pilot applications have been implemented and adapted to local conditions, local health prevention plans have been prepared. The Municipalities are enabled to use the results as ready-made tools for their health prevention policies. A Cross Border Lab on prevention and primary health policies is being established as a continuous laboratory on the subject of the proper primary health policy and management. Municipalities acquire knowledge on preventive health policies and are supported by the scientific and specialized in the health sector partners of the present project.

Τα Πακέτα Εργασίας & Οι Κύριες Δράσεις

The Work Packages & The Main Activities

Τα Πακέτα Εργασίας

Τα πακέτα εργασίας (ΠΕ) - του έργου είναι:

ΠΕ1 – Διαχείριση του Έργου & Συντονισμός

Το Πακέτο αυτό περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης και συντονισμού, απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου.

ΠΕ 2 – Επικοινωνία & Διάχυση

Το Πακέτο αυτό περιλαμβάνει δράσεις δημοσιότητας, όπως τη δημιουργία της ιστοσελίδας του έργου, την έκδοση φυλλαδίων, δημοσιεύσεις στον Τύπο, τηλεοπτικά σποτ, ημερίδες για τη διάδοση των στόχων και των αποτελεσμάτων του έργου.

ΠΕ 3 – Καταγραφή Υπάρχουσας Κατάστασης

Το Πακέτο αυτό περιλαμβάνει μελέτες και έρευνες για τον προσδιορισμό των κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού της περιοχής, μελέτες, έρευνες και ιατρικές εξετάσεις για τον εντοπισμό της νοσηρότητας καθώς και μελέτες για την διερεύνηση της κάλυψης της περιοχής σε υπηρεσίες υγείας.

ΠΕ 4 – Ανάπτυξη Εργαλείων & Συστήματα Έγκαιρης Προειδοποίησης

Αυτό το Πακέτο Εργασίας αναφέρεται στην προετοιμασία των Εργαλείων - του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης για την αποτελεσματική διαχείριση της πληροφορίας της υγείας και την αποτελεσματική ανταπόκριση των υπηρεσιών υγείας. Δημιουργούνται πρωτόκολλα εξετάσεων για τις πιο συχνές ασθένειες στις περιοχές των εταίρων. Δημιουργείται ψηφιακή Δημοτική Πλατφόρμα υγείας με Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης σε κάθε περιοχή. Επίσης, στο παρόν ΠΕ περιλαμβάνεται και η προμήθεια πρόσθετου εξοπλισμού για τα Κέντρα Υγείας.

ΠΕ 5 – Σχεδιασμός Τοπικών Πολιτικών Υγείας & Πιλοτική Δράση Πρόληψης

Αυτό το ΠΕ περιλαμβάνει την εκπόνηση τοπικών σχεδίων πολιτικής υγείας σε κάθε περιοχή καθώς και την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών πρόληψης με κλινικές εξετάσεις και συνεδρίες για θέματα πρόληψης στον τομέα της υγείας.

ΠΕ 6 – Αξιολόγηση και Ευρεία Εφαρμογή

Αυτό το πακέτο εργασίας αναφέρεται στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πιλοτικών εφαρμογών σε τοπικό επίπεδο, στην προσαρμογή των τοπικών σχεδίων στα αποτελέσματα των πιλοτικών εφαρμογών, στη δημιουργία διασυννοριακού εργαστηρίου για τις πολιτικές πρόληψης και πρωτοβάθμιας υγείας.

The Work Packages

The Project Work Packages (WP):

WP1 – Project Management & Coordination

This Work Package includes management and coordination activities, necessary for the project implementation.

WP2 – Communication & Dissemination

The work package includes the publicity actions, such as the creation of the project website, the publication of brochures, press releases, TV spots and seminars to disseminating the project goals and results.

WP3 – Stocktaking

This Work Package includes studies and researches on identifying the socioeconomic characteristics of the population of the area, studies, researches & medical examinations on identifying the morbidity as well as studies to investigate coverage of the area on health services.

WP4 – Developing Tools - Early Warning System

This Work Package refers to the preparation of Tools - Early Warning Systems for the effective management of the health information and the effective response of the health services. Examination protocols in partner areas for the most frequent diseases are being set up. A Digital Municipal health platform with an Early Warning System in each area is being developed. Also, the supply of additional equipment for the health centers is encompassed within this WP.

WP5 – Designing Local Prevention Policy and Pilot Testing

This WP includes the designing of local health policy plans in each area, the implementation of pilot applications such as clinical exams and awareness raising sessions for preventive health issues.

WP6 – Evaluation and Mainstreaming

This Work Package refers to the evaluation of the results of the pilot application at local level, to the adaptation of the local plans to the results of the pilot applications, to the establishment of a cross border lab on prevention and primary health policies.

Οι Κύριες Δράσεις

Οι Κύριες Δράσεις του Έργου:

- ▶ Διερεύνηση του προφίλ νοσηρότητας της κάθε περιοχής
- ▶ Δημιουργία χαρτών νοσηρότητας του πληθυσμού
- ▶ Διερεύνηση των αιτιών νοσηρότητας και διαμόρφωση πολιτικών για τη μείωση της
- ▶ Εντοπισμός ευάλωτων ομάδων και εφαρμογή μέτρων με στόχο την ενίσχυση της υποστήριξής τους σε θέματα πρόληψης:
  - **διαγνωστικές εξετάσεις**
  - **ανάπτυξη τυποποιημένων πρωτοκόλλων αντιμετώπισης περιστατικών**
- ▶ Γενικές παρεμβάσεις πρόληψης που απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό, όπως:
  - **παροχή συμβουλών για την υγιεινή διαβίωση**
  - **οργάνωση ομαδικών θεματικών συνεδριών**
- ▶ Εξοπλισμός των Τοπικών Μονάδων Υγείας (στην Ελλάδα του Κέντρου Υγείας Ιάσμου, των Περιφερειακών Ιατρείων του Δήμου Αρριανών και στην Βουλγαρία σε Μονάδες υγείας στους Δήμους Krumovgrad και Momchilgrad)
- ▶ Νέα αποτελεσματικά τεχνολογικά εργαλεία δημιουργούνται από το έργο και τίθενται στη διάθεση των Δήμων:
  - **ψηφιακές κάρτες ασθενών**
  - **ψηφιακή βάση δεδομένων Υγείας**
  - **σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης**
  - **πλατφόρμα υγείας της περιοχής**
- ▶ Δημιουργείται διασυνοριακό εργαστήριο για τις πολιτικές πρόληψης και πρωτοβάθμιας υγείας

The Main Activities

The main project activities:

- ▶ Investigating the morbidity profile of each area
- ▶ Creating morbidity maps of the population
- ▶ Investigating the causes of morbidity and developing policies to reducing
- ▶ Identification of vulnerable groups and implementation of measures aiming at strengthening their support in prevention:
  - **diagnostic examinations**
  - **development of standard protocols for the treatment of the diseases**
- ▶ General prevention interventions addressed to the local population, such as:
  - **counselling on healthy living**
  - **organization of group thematic sessions**
- ▶ Supply of equipment for the Local Health Centers (in Greece: of the Health Center of Iasmos, and of the Local Clinics of the Municipality of Arriana and in Bulgaria: of the Health Units in the Municipalities of Krumovgrad and Momchilgrad)
- ▶ New effective technological tools are being developed by the project and are available to the Municipalities:
  - **digital patient cards**
  - **digital health database**
  - **warning system for patients**
  - **health platform of the area**
- ▶ A cross-border lab on prevention and primary health policies is being set up.

Ο Προϋπολογισμός & Η Χρηματοδότηση

Το έργο «Ο Υγιής Δήμος» (MIS 5011021) εντάσσεται στο Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG V-A GREECE - BULGARIA 2014-2020. Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Προϋπολογισμός έργου: **€ 1.135.147,40**

Περίοδος εφαρμογής: **01.11.2017 - 30.06.2022**

The Budget & The Funding

The Healthy Municipality project (MIS 5011021) is part of the Cooperation Programme INTERREG V-A GREECE - BULGARIA 2014-2020. The Project is co-financed by the European Regional Development Fund and by national resources of the countries participating in the Programme.

Project budget: **€1.135.147,40**

Period of implementation: **01.11.2017 - 30.06.2022**

Δικαιούχοι Έργου Project Beneficiaries

Επικεφαλής Δικαιούχος / Lead Beneficiary:

Αναπτυξιακή Ροδόπης – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. / GR
Regional Development Agency of Rodopi S.A. / GR

Δικαιούχοι Έργου / Project Beneficiaries:

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Ειδικός Λογαριασμός
Κονδυλίων Έρευνας - Τμήμα Οικονομικών Επιστημών / GR
Aristotle University of Thessaloniki - Special Account for Research Funds -
Department of Economics / GR

Δήμος Αρριανών / GR
Municipality of Arriana / GR

Δήμος Ιάσμου / GR
Municipality of Iasmos / GR

Εταιρία Διεθνικής Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης / GR
Agency for Transnational Training and Development / GR

Πληροφορίες / Information

Αναπτυξιακή Ροδόπης – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Regional Development Agency of Rodopi S.A.

Ν. Πλαστήρα & Κ. Αντωνιάδη, Κομοτηνή, 69100

N.Plastira & K. Antoniad, Komotini, 69100

Τηλ / Tel: +30 25310-34071

Fax: +30 25310-34073

Email: anro@anro.gr

Website: www.anro.gr

Η ιστοσελίδα του Έργου: <https://healthymunicipality.com/>

The project website: <https://healthymunicipality.com/>

THE REPUBLIC OF BULGARIA
Ministry of Health
Regional Health Inspectorate- Haskovo

Περιφερειακή Επιθεώρηση Υγείας / Haskovo / BG
Regional Health Inspectorate / Haskovo / BG

Σύνδεσμος Δήμων Ροδόπης / BG
Association of Rhodope Municipalities / BG

ОБЩИНА КРУМОВГРАД
MUNICIPALITY OF KRUMOVGRAD
3300 Кrumovgrad, Бg
централна: +359 364120-10, 25-11; факс: 70-24; e-mail: opkrumov@abv.bg

Δήμος Krumovgrad / BG
Municipality of Krumovgrad / BG

Община Момчилград
Municipality of Momchilgrad

Δήμος Momchilgrad / BG
Municipality of Momchilgrad / BG

Οι Περιοχές των Εταίρων

The Partner Areas

Το έργο Υγής Δήμος υλοποιείται στο πλαίσιο του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ INTERREG V-A ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ 2014-2020 και αναπτύσσεται στην περιοχή της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στην Ελλάδα και στις περιοχές Kardjali, Haskovo και Smolyan στη Βουλγαρία.

Η Περιοχή του έργου περιλαμβάνει 4 Δήμους. Δύο στην Ελλάδα και δύο στη Βουλγαρία.

Οι Συμμετέχοντες Δήμοι είναι οι εξής:

- Δήμος Αρριανών (GR)
- Δήμος Ιασμού (GR)
- Δήμος του Krumovgrad (BG)
- Δήμος του Momchilgrad (BG)

Ο **Δήμος Αρριανών** βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νομού Ροδόπης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Έδρα του Δήμου είναι η Φιλλύρα. Ο πληθυσμός του Δήμου είναι 16.577 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Οι κάτοικοι του Δήμου είναι μουσουλμάνοι κατά 95% και χριστιανοί ορθόδοξοι κατά 5%. Ο Δήμος περιλαμβάνει τόσο πεδινές εκτάσεις όσο και ορεινές, με εκτεταμένα και μέτριου υψομέτρου βουνά. Είναι σχετικά αραιοκατοικημένοι, αν και υπάρχουν αρκετοί οικισμοί με σημαντικό αριθμό κατοίκων, παρά τη μείωση του συνολικού πληθυσμού του Δήμου τα τελευταία 20 χρόνια. Οι διαφορές εντός του Δήμου είναι σημαντικές. Οι πεδινές περιοχές είναι περισσότερο πυκνοκατοικημένες με κύρια ενασχόληση των κατοίκων τη γεωργία. Αντίθετα, στις ορεινές περιοχές οι κάτοικοι είναι λιγότεροι και ασχολούνται κυρίως με την κτηνοτροφία. Στο Δήμο Αρριανών η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων είναι γεωργοί – κτηνοτρόφοι – δασοκόμοι κλπ. (81,95%). Στην γεωργία σημαντική θέση έχει η καλλιέργεια του καπνού και συγκεκριμένα η καλλιέργεια της ποικιλίας «μπασμά».

Ο Δήμος διατηρεί μια φυσιογνωμία αναλλοίωτη στον χρόνο με φυσικό κάλλος και καταπράσινα τοπία γεμάτα βλάστηση.

The Healthy Municipality project is implemented in the framework of the COOPERATION PROGRAMME INTERREG V-A GREECE - BULGARIA 2014-2020 and is being applied in the area of Eastern Macedonia and Thrace in Greece and the areas of Kardjali, Haskovo and Smolyan in Bulgaria.

The project area encompasses 4 Municipalities. Two in Greece and two in Bulgaria.

The Participating Municipalities are the following:

- Municipality of Arriana (GR)
- Municipality of Iasmos (GR)
- Municipality of Krumovgrad (BG)
- Municipality of Momchilgrad (BG)

The **Municipality of Arriana** is located in the northeastern part of the prefecture of Rodopi in the Region of Eastern Macedonia and Thrace. The seat of the Municipality is Fillira. The population of the Municipality is 16,577 inhabitants according to the 2011 census. The inhabitants of the Municipality are Muslims by 95% and Christians Orthodox by 5%. The Municipality includes both plain and mountainous areas, with extensive mountains of medium altitude. It is relatively sparsely populated, although there are several settlements with a significant number of inhabitants, despite the reduction of the total population of the Municipality in the last 20 years. The discrepancies within the Municipality are significant. The lowlands are more densely populated with the agriculture as the main occupational activity. On the contrary, in the mountainous areas the inhabitants are less and they are mainly engaged in livestock farming. In the Municipality of Arriana, the vast majority of the residents are farmers - stockbreeders - foresters, etc. (81.95%). In agriculture, the cultivation of tobacco captures an important position, and in particular the cultivation of the "basma" variety.

The image of the Municipality remains unchanged over time with natural beauty and green landscapes full of vegetation.

Ο **Δήμος Ιάσμου** βρίσκεται στο Δυτικό τμήμα του νομού Ροδόπης. Το μεγαλύτερο μέρος του Δήμου Ιάσμου ανήκει στον βορειοδυτικό όγκο της Ροδόπης, ο οποίος χαρακτηρίζεται από μεγάλα υψόμετρα και πυκνή βλάστηση. Η περιοχή διασχίζεται από τον χειμάρρο Κομφάτο, ενώ σημαντικό τμήμα του καλύπτεται από τη λίμνη Βιστωνίδα.

Έδρα του Δήμου είναι ο Ιάσμος. Ο πληθυσμός του Δήμου είναι 13.810 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Στην περιοχή συνυπάρχουν χριστιανοί και μουσουλμάνοι με κύριες ασχολίες τις γεωργικές καλλιέργειες και την κτηνοτροφία. Οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα είναι σαφώς η μεγάλη πλειοψηφία, με 58,71%. Δεύτερη ομάδα είναι αυτή των ειδικευμένων τεχνιτών (11,45%), ακολουθούμενη από την σχεδόν ίση ποσοστιαία ομάδα των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και στις πωλήσεις (11,43%).

Το περιβάλλον του Δήμου είναι πλούσιο όσον αφορά τη χλωρίδα και την πανίδα με σπάνια είδη φυτών.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό **και των 2 Δήμων** (Αρριανών & Ιάσμου) είναι το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, παρά τη σχετική βελτίωση που παρουσιάζεται τελευταία. Οι συνθήκες κατοικίας δεν είναι καλές. Η μείωση του ενεργού πληθυσμού και στους δύο Δήμους είναι πολύ υψηλή.

Οι δύο Δήμοι μεταξύ τους παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, με αυτόν του Ιάσμου να έχει περισσότερο αστικό χαρακτήρα σε σχέση με το Δήμο Αρριανών. Η εικόνα και των δύο περιοχών, ωστόσο, είναι ιδιαίτερα προβληματική, καθιστώντας τες από τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της χώρας.

Συγκοινωνιακά οι δύο Δήμοι έχουν πρόσβαση στην Εγνατία Οδό. Το εσωτερικό δίκτυο του Δήμου Αρριανών παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα λόγω του μεγάλου αριθμού των χειμάρρων που το τέμνουν. Το αντίστοιχο δίκτυο του Δήμου Ιάσμου είναι σε καλύτερη κατάσταση, με εξαίρεση το ορεινό του τμήμα.

The **Municipality of Iasmos** is located in the western part of the prefecture of Rodopi. Most of the Municipality of Iasmos belongs to the northwestern mount of Rodopi, which is characterized by high altitudes and dense vegetation. The area is crossed by the stream Kompsatos, while a significant part is covered by the Lake Vistonida.

The seat of the Municipality is Iasmos. The population of the Municipality is 13,810 inhabitants according to the 2011 census. Christians and Muslims coexist in the area with their main occupations being agriculture and livestock farming. Those employed in the primary sector are clearly the vast majority, with 58.71 %. The second group is that of skilled craftsmen (11.45%), followed by the almost equal percentage group of those employed in the sector of services and sales (11.43%).

The environment of the Municipality is rich in terms of flora and fauna with rare species of plants.

A special characteristic **of both Municipalities** (Arriana & Iasmos) is the low level of education, despite the relative improvement recorded in the last years. Housing conditions are not good. The decrease in the active population in both Municipalities is very high.

The two Municipalities are different from each other, with that of Iasmos having a more urban character than the Municipality of Arriana. However, both areas are particularly challenged and belong to the least developed areas of the country.

The two Municipalities have access to the Egnatia motorway. The internal network of the Municipality of Arriana presents significant problems due to the large number of streams that cross it. The respective network of the Municipality of Iasmos is in better condition, with the exception of its mountainous part.

Ο **Δήμος Krumovgrad** είναι διοικητική ενότητα της επαρχίας Kardzhali, βρίσκεται στην Ανατολική Ροδόπη. Βρίσκεται σε ημιορεινή περιοχή. Ο δήμος αποτελείται από 80 οικισμούς. Το διοικητικό κέντρο είναι η πόλη **Krumovgrad**. Λόγω των ιδιαιτεροτήτων του εδάφους, οι οικισμοί του δήμου είναι κατακερματισμένοι και απομακρυσμένοι. Ο πληθυσμός του δήμου το 2011 ήταν 17.662 άτομα. Ο πληθυσμός των μουσουλμάνων είναι πολύ υψηλός στην περιοχή σε σύγκριση με τον μέσο όρο της χώρας. Το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού είναι χαμηλό. Ένα επιπλέον μειονέκτημα είναι η κατώτερη μόρφωση και τα λίγα προσόντα των νέων.

Το ποσοστό ανεργίας στο δήμο το 2012 ήταν 18%.

Το βασικό πρόβλημα στον δήμο είναι η έλλειψη επαρκών πηγών νερού με ποιοτικό πόσιμο νερό.

Ο δήμος Krumovgrad εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη γεωργία ως πηγή εισοδήματος και απασχόλησης. Ο καπνός είναι η κύρια απασχόληση που παρέχει τα προς το ζην σε μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού. Παράγεται υψηλής ποιότητας ανατολίτικος καπνός του τύπου «Bashi-Bali», προέλευσης Krumovgrad.

Ο δήμος διαθέτει μια «ελαφριά» βιομηχανία, που ειδικεύεται στην παραγωγή υποδημάτων και ρούχων. Στην περιοχή δραστηριοποιείται μικρός αριθμός μικροεπιχειρήσεων παραγωγής ψωμιού, αρτοσκευασμάτων και αναψυκτικών. Ο πιο ισχυρός επιχειρηματικός παράγοντας στον δήμο του Κρούμοβγκραντ είναι μια επιχείρηση που εκμεταλλεύεται την περιοχή εξόρυξης χρυσού.

Ο τουρισμός δεν είναι πολύ ανεπτυγμένος, ωστόσο υπάρχουν δυνατότητες που σχετίζονται κυρίως με τη δημιουργία και την προώθηση οικότουριστικών προϊόντων και πολιτιστικών διαδρομών.

The **Municipality of Krumovgrad** is an administrative unit of the province of Kardzhali, its territory falls entirely in the Eastern Rhodopes. It is located in a semi-mountainous area. The municipality consists of 80 settlements. The administrative center is the town of **Krumovgrad**. Because of the peculiarities of the terrain, the settlements in the municipality are fragmented and remote. The population of the municipality in 2011 was 17,662 people. The Muslim population is very high compared to the average of the country. The educational level of the population is low. An additional disadvantage is the lower education and qualification of young people.

The unemployment rate in the municipality in 2012 was 18%.

The main problem in the municipality is the lack of sufficient water sources with quality drinking water.

Krumovgrad Municipality is heavily depending on agriculture as a source of income and employment. Tobacco is the main culture that provides livelihood to a large part of the population. High quality oriental tobacco of the type "Bashi-Bali", origin Krumovgrad, is produced.

The municipality has a functioning light industry, which specializes in the production of footwear and sewn products. A small number of micro-enterprises are established in the area to produce bread, bakery products and soft drinks. The most powerful business factor in the municipality of Krumovgrad is an enterprise exploiting the gold mining area.

Tourism is not very developed however the potential exists mainly related to the production and promotion of ecotourism products and cultural routes.

Ο **Δήμος Momchilgrad** είναι μια διοικητική ενότητα της επαρχίας Kardzhali, βρίσκεται στη Νότια Βουλγαρία και καταλαμβάνει τα νοτιοανατολικά τμήματα της Ανατολικής Ροδόπης. Η περιοχή είναι κυρίως ορεινή. Ο δήμος αποτελείται από 49 οικισμούς, οι περισσότεροι με πληθυσμό κάτω των 200 κατοίκων. Ο πληθυσμός ολόκληρου του δήμου είναι 16.263 (2011) κάτοικοι, με την κεντρική πόλη του δήμου - το Momchilgrad, να έχει πληθυσμό 7.831 κατοίκους. Στο δήμο οι μουσουλμάνοι αποτελούν το 84,8% του πληθυσμού.

Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού είναι χαμηλότερο συγκριτικά με τον μέσο όρο της χώρας.

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των ανέργων στο δήμο παραμένει σχετικά υψηλός. Το ποσοστό ανεργίας (11%) είναι πάνω από τον εθνικό μέσο όρο. Η χαμηλή αξία του καθαρού εισοδήματος ανά εργαζόμενο αποτελεί έμμεσο δείκτη χαμηλότερης παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας και της παραγωγής του δήμου.

Όσον αφορά τους οικονομικούς κλάδους, η βιομηχανία καπνού και ιδίως η βιομηχανία τροφίμων και ποτών και η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης, είναι μείζονος σημασίας για την οικονομία του δήμου. Η κτηνοτροφία είναι μια από τις κύριες δραστηριότητες. Η αγροτική οικονομία αντιπροσωπεύεται κυρίως από την καπνοκαλλιέργεια, ενώ η καλλιέργεια σιταριού και κριθαριού τα τελευταία χρόνια είναι αμελητέα.

Ο δήμος Momchilgrad διαθέτει πλούσιο φυσικό περιβάλλον και σημαντική πολιτιστική κληρονομιά.

The **municipality of Momchilgrad** is an administrative unit of province of Kardzhali, it is situated in South Bulgaria and occupies the southeastern parts of the Eastern Rhodopes. The terrain is predominantly mountainous. The municipality consists of 49 settlements, most of them with a population of less than 200 inhabitants. The population of the entire municipality is 16,263 (2011), with the central town of the municipality - Momchilgrad, having a population of 7,831 inhabitants. In the municipality the relative share of the Muslims is 84.8%.

Compared to the country average, the data shows a lower level of education among the population.

In recent years the number of unemployed persons in the municipality has remained relatively high. The unemployment rate (11%) is above the national average. The low value of net sales revenue per employee is an indirect indicator of lower productivity and competitiveness of the local economy and the production of the municipality.

In terms of productive sectors the tobacco and the processing industry, in particular the food and beverage industry and the textile and clothing industry, are of major importance for the economy of the municipality. Livestock breeding is one of the main activities. Plant breeding is represented mainly by tobacco growing, while wheat and barley growing in recent years are negligible.

The municipality of Momchilgrad has a high natural potential and a rich cultural history.

Τα Αποτελέσματα του Έργου

The Project Results

Το Προφίλ Υγείας της Περιοχής

Για την διερεύνηση της κατάστασης υγείας στους Δήμους της περιοχής του έργου (στην Ελλάδα: στους Δήμους Αρριανών και Ιάσμου και στην Βουλγαρία: στους Δήμους Krumovgrad και Momchilgrad) εκπονήθηκαν:

- 1. Μελέτες** για τα Κοινωνικο-Οικονομικά Χαρακτηριστικά του Πληθυσμού, τους δείκτες Θνησιμότητας και Νοσηρότητας καθώς και για τις Υπάρχουσες Υποδομές Υγείας,
- 2. Επιτόπιες Έρευνες** (με ερωτηματολόγιο) στον πληθυσμό για την Κατάσταση Υγείας του Πληθυσμού και την Πρόσβαση και Κάλυψη των Αναγκών του σε Υπηρεσίες Υγείας,
- 3. Ιατρικές Εξετάσεις** με την διεξαγωγή διαγνωστικών εξετάσεων σε δείγμα του πληθυσμού για τον προσδιορισμό της τοπικής νοσηρότητας στις περιοχές του Έργου.

Από τα παραπάνω προέκυψαν κάποια κοινά νοσήματα που αποτελούν την κύρια αιτία νοσηρότητας για όλες τις περιοχές:

Πρόκειται για τα νοσήματα του κυκλοφορικού (με κύρια την αρτηριακή υπέρταση) και τις ενδοκρινολογικές παθήσεις (με κύριο τον μη ινσουλινοεξαρτώμενο σακχαρώδη διαβήτη).

Παθήσεις του θυρεοειδούς συναντώνται πιο πολύ στους 2 Δήμους της Βουλγαρίας.

Αναιμικό σύνδρομο στις γυναίκες και αυξημένα ηπατικά ένζυμα στους άνδρες, συναντώνται στον Δήμο Krumovgrad.

Στους 2 Δήμους της Ελλάδας (και κύρια του Ιάσμου) ως πρόβλημα επισημάνθηκε η κατάθλιψη.

The Health Profile of the Area

In order to investigate the health situation in the Municipalities of the project area (in Greece: in the Municipalities of Arriana and Iasmos and in Bulgaria: in the Municipalities Krumovgrad and Momchilgrad) the following actions have been prepared:

- 1. Studies** on the Socio-Economic Characteristics of the Population, on the Indices of Mortality and Morbidity as well as on the Existing Health Infrastructures,
- 2. Field Surveys** (with questionnaire) on the population to determine the Health Status of the Population and the Access and Meeting of Needs in the Health Services,
- 3. Medical Examinations** by conducting diagnostic tests on a sample of the population to determine the local morbidity in the Project areas.

Assessing the above, some common diseases emerged as **the main causes of morbidity** for all areas:

These are circulatory diseases (mainly arterial hypertension) and endocrine diseases (mainly non-insulin dependent diabetes mellitus).

Thyroid diseases are more common in the 2 Municipalities of Bulgaria.

Anemic syndrome in women and increased liver enzymes in men, are found in the Municipality of Krumovgrad. In the 2 Municipalities of Greece (and mainly in Iasmos) appearance of depression was identified as a finding.

Αναλυτικά ανά Δήμο:

Στον **Δήμο Αρριανών**, σε μεγαλύτερο ποσοστό συναντώνται οι παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος με επιμέρους παθήσεις την Αυξημένη Αρτηριακή Πίεση και την Υπέρταση. Ακολουθούν οι ενδοκρινολογικές παθήσεις με κύριο τον Μη-Ινσουλινοεξαρτώμενο σακχαρώδη διαβήτη. Σε μικρότερο ποσοστό συναντώνται οι παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος. Τέλος, ακολουθούν τα Ψυχιατρικά – Ψυχολογικά Νοσήματα, με κύρια το Καταθλιπτικό αίσθημα και την Καταθλιπτική Συνδρομή.

Στον **Δήμο Ιάσμου**, σε μεγαλύτερο ποσοστό, εμφανίζονται οι παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος με επιμέρους παθήσεις την Υπέρταση Επιπλεγμένη και την Υπέρταση Μη Επιπλεγμένη. Ακολουθούν τα ψυχιατρικά – ψυχολογικά νοσήματα με κύρια την Καταθλιπτική συνδρομή. Σε μικρότερο ποσοστό εμφανίζονται οι ενδοκρινολογικές παθήσεις με επιμέρους παθήσεις τον Μη-Ινσουλινοεξαρτώμενο σακχαρώδη διαβήτη και τον Υπερθυρεοειδισμό.

Στον **Δήμο Krumovgrad**, ένα κορυφαίο πρόβλημα είναι οι διαταραχές του προφίλ λιπιδίων με κυρίαρχο το υψηλό επίπεδο χοληστερόλης στους άνδρες σε περισσότερο από το 50% των εξεταζόμενων ατόμων. Αυτό ενέχει υψηλό κίνδυνο καρδιαγγειακών παθήσεων, συμπεριλαμβανομένης της καρδιακής προσβολής και του εγκεφαλικού. Στη δεύτερη θέση ένα σημαντικό ποσοστό γυναικών έχει αυξημένα αντιθυρεοειδικά μικροσωμικά αντισώματα – δεδομένα για αυτοάνοση αδενίτιδα, κυρίως θυρεοειδίτιδα Hashimoto. Στην τρίτη θέση μεταξύ των γυναικών βρίσκεται το αναιμικό σύνδρομο, που προκύπτει από γενετικούς παράγοντες - παρουσία θαλασσαιμίας ή θαλασσαιμικών παθήσεων ή από κακή ή μη ισορροπημένη διατροφή. Στην τέταρτη θέση μεταξύ των ανδρών προέκυψαν στοιχεία για αυξημένα ηπατικά ένζυμα, γεγονός που είναι ενδεικτικό της συστηματικής χρήσης αλκοόλ και της πιθανότητας βλάβης της σωματικής και ψυχικής υγείας.

Στον **Δήμο του Momchilgrad**, ο μεγαλύτερος αριθμός καταγεγραμμένων ασθενειών αφορά την ομάδα των Νοσημάτων του κυκλοφορικού συστήματος. Η κύρια νόσος αυτής της ομάδας είναι η ιδιοπαθής υπέρταση ακολουθούμενη από τη χρόνια ισχαιμική καρδιοπάθεια. Στη δεύτερη θέση βρίσκονται παθήσεις από την ομάδα των Παθήσεων του ενδοκρινικού συστήματος, διαταραχές διατροφής και μεταβολισμού, περισσότερες περιπτώσεις μη ινσουλινοεξαρτώμενου σακχαρώδους διαβήτη. Στις ξεχωριστές εργαστηριακές εξετάσεις αίματος συμπεριλήφθηκαν ορμονικές μελέτες για τον έλεγχο των παθήσεων του θυρεοειδούς. Η ανάλυση έδειξε μεγάλο αριθμό παθήσεων του θυρεοειδούς.

Per Municipality:

In the **Municipality of Arriana** the circulatory system diseases are more prevalent with sub-diseases, the Increased Blood Pressure and the Hypertension. The Diseases of the Endocrinological System follow, mainly the Non-Insulin-dependent diabetes mellitus. Diseases of the musculoskeletal system are found but in a smaller percentage. Finally, the Psychiatric - Psychological Diseases occur in the area, mainly the Depressive Feeling and the Depressive Disorder.

In the **Municipality of Iasmos**, in a larger percentage, the diseases of the circulatory system appear with sub-diseases, the Complicated Hypertension and the Non complicated Hypertension. The Psychiatric - Psychological Problems follow with the most prevalent disease to be the Depression. The Diseases of the Endocrinological System occur to a lesser extent with sub-diseases the Non-Insulin Dependent Diabetes and the Hyperthyroidism.

In the **Municipality of Krumovgrad** a leading problem is the lipid profile disorders with a predominantly high cholesterol level among men in more than 50% of the examined subjects. This carries a high risk of cardiovascular disease, including heart attack and stroke. In the second place a significant percentage of women have elevated antithyroid microsomal antibodies - data on autoimmune glandular disease, mainly Hashimoto's thyroiditis. In the third place among women is the anemic syndrome, arising from genetic factors - the presence of thalassemia or thalassemic conditions or from poor or unbalanced nutrition. In the fourth place among men are established data for elevated liver enzymes, which is indicative of regular alcohol use and the possibility of physical and mental health damage through permanent intoxication.

In the **Municipality of Momchilgrad**, the greatest number of registered diseases is from the group of Diseases of the circulatory system. The leading disease in this group is Essential hypertension followed by Chronic Ischemic Heart Disease. In the second place are diseases from the group of Diseases of the endocrine system, eating and metabolism disorders, more cases of non-insulin dependent diabetes mellitus. In the separate laboratory blood tests were included hormonal studies for screening of Thyroid Diseases. The analysis draws attention to the great number of thyroid diseases.

Οι Υποδομές Υγείας στην Περιοχή

Στο **Δήμο Αρριανών** οι πρωτοβάθμιες υπηρεσίες Υγείας που λειτουργούν είναι τα Περιφερειακά και Τοπικά Ιατρεία που υπάγονται στο Κέντρο Υγείας Σαπών (σε κοντινή απόσταση από τον Δήμο).

Στον **Δήμο Ιάσμου** λειτουργούν τόσο το Κέντρο Υγείας Ιάσμου όσο και Περιφερειακά και Τοπικά Ιατρεία.

Ελλείψεις υπάρχουν στο ιατρικό, νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό καθώς και στον εξοπλισμό τόσο του Κέντρου Υγείας όσο και των Περιφερειακών Ιατρείων των 2 Δήμων, που δυσκολεύουν την αποτελεσματική τους λειτουργία.

Τα παραπάνω αντικατοπτρίζονται και στην έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε στον πληθυσμό, όπου ακριβώς εξαιτίας αυτών των ελλείψεων, μεγάλο ποσοστό ατόμων με προβλήματα υγείας ανέφερε ότι δεν προσφεύγει στις πλησιέστερες σε αυτόν δομές δημόσιας υγείας για την εξυπηρέτησή του.

Στο Κέντρο Υγείας, οι επισκέψεις για επείγοντα περιστατικά είναι υπερδιπλάσιες από αυτές που αφορούν τακτικά περιστατικά. Το ίδιο ισχύει και για τις επισκέψεις μόνο για συνταγογράφηση που είναι διπλάσιες από τα τακτικά περιστατικά.

Τα παραπάνω στοιχεία φανερώνουν καταρχήν την προσπελασιμότητα του Κέντρου Υγείας από τους κατοίκους της περιοχής οι οποίοι, όταν υπάρχει επείγον περιστατικό, έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης και εξυπηρέτησης τους από κάποια τοπική δομή υγείας. Δείχνουν όμως και ότι οι κάτοικοι δεν απευθύνονται σ' αυτήν την δομή για τακτικές εξετάσεις, είτε γιατί λείπει η κατάλληλη υποδομή (εργαστήρια, εξοπλισμός κλπ.) και στελέχωση (εξειδικευμένο προσωπικό) είτε γιατί θεωρούν ότι εξυπηρετούνται καλύτερα από άλλες δομές εκτός περιοχής (νοσοκομείο, ιδιώτες γιατροί).

The Health Services in the Area

In the **Municipality of Arriana**, the primary health services existing are the Regional and Local Medical Offices belonging to the Health Center of Sapes (close to the Municipality).

In the **Municipality of Iasmos** both the Health Center of Iasmos and Regional & Local Medical Offices are operating.

There are shortages in the medical, nursing and paramedical staff as well as in the equipment of both the Health Center and the Local Medical Offices of the 2 Municipalities, which make their work difficult.

The above shortages in personnel and equipment are also reflected in the field research, where, precisely because of these shortages, a large percentage of people with health problems do not prefer to ask for medical help at the nearest to their home public health structures.

The number of medical visits for emergencies to the Health Center is more than double than those for regular cases. The same applies for medical visits only for medical prescription (twice as many as in regular cases).

The above data first of all show the accessibility of the Health Center from its residents who, when there is an emergency, they have the possibility of access to a local public health structure. However, the data show also that residents do not use the Health Center for regular medical examinations, either because they consider that there is a lack of proper infrastructure (laboratories, equipment, etc.) and staffing (specialized staff) or because they consider other structures outside the area (the hospital, the private physicians) as better.

Γενικά σε όλες τις Δομές, οι επισκέψεις για εξέταση είναι πολύ πιο λίγες σε σχέση με τις επισκέψεις μόνο για συνταγογράφηση.

Ο συνδυασμός αφενός των πολλών επειγόντων περιστατικών και επισκέψεων συνταγογράφησης και αφετέρου των ελλείψεων σε προσωπικό φαίνεται να συμβάλλει στη μη δυνατότητα εξυπηρέτησης του πληθυσμού για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις.

Στην επαρχία **Kardzhali** όπου βρίσκονται οι δήμοι **Momchilgrad & Krumovgrad**, η επείγουσα ιατρική περίθαλψη στο σύνολό της είναι ανεπαρκώς αποτελεσματική λόγω της δύσκολης πρόσβασης.

Από την αξιολόγηση της ζήτησης για εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό στα εξωτερικά ιατρεία διαπιστώθηκε η ανάγκη διεύρυνσης του πακέτου των υπηρεσιών σε κάθε ειδικότητα και μεταφοράς ορισμένων διαγνωστικών και θεραπευτικών υπηρεσιών από την ενδονοσοκομειακή στην εξωνοσοκομειακή περίθαλψη.

Ανισομερώς κατανεμημένοι είναι και οι πάροχοι εξειδικευμένης εξωνοσοκομειακής ιατρικής περίθαλψης, με τη συγκέντρωσή τους κατά κύριο λόγο στα κέντρα των δήμων. Αυτό εμποδίζει την πρόσβαση του κοινού σε αυτού του είδους τις υπηρεσίες, αυξάνει τον αριθμό των περιπτώσεων με καθυστερημένη διάγνωση και με επιπλοκές και αυξάνει τον αριθμό των νοσηλειών.

Τα νοσοκομεία (5) στην επαρχία Kardzhali μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης της επαρχίας. Ωστόσο, λόγω της άνισης κατανομής της προνοσοκομειακής περίθαλψης, ο αριθμός των νοσηλειών σε πολλά νοσοκομεία της επαρχίας αυξάνεται.

Οι επισκέψεις σε ειδικό γιατρό είναι αδύνατες στα απομακρυσμένα μέρη. Οι ασθενείς δεν έχουν πρόσβαση σε εργαστήρια, διαγνωστικές μονάδες κ.λπ. και προτιμούν να απευθυνθούν απευθείας σε ένα νοσοκομείο ως ένα ενιαίο συγκρότημα στο οποίο μπορούν να λάβουν οποιαδήποτε απαραίτητη ιατρική φροντίδα.

Στην πρωτοβάθμια φροντίδα δεν υπάρχει καθιερωμένο σύστημα 24ωρης εισαγωγής. Αυτό αυξάνει τη ροή των ασθενών στα νοσοκομεία. Αυτή η πρακτική αυξάνει τον αριθμό των επισκέψεων στην δευτεροβάθμια περίθαλψη καθώς και των νοσηλειών.

In general, in all the public structures, the medical visits for examination are much less than the visits only for medical prescription.

The combination, on the one hand of the many emergency incidents and the many visits for medical prescription and on the other hand the staff shortages, seem to contribute to the inability of the population to use the local public health structures for medical visits and examinations.

In the province of **Kardzhali**, where the municipalities of **Momchilgrad & Krumovgrad** are located, emergency medical care as a whole is insufficiently effective due to the difficult access.

Evaluation of the demand for specialized medical staff in outpatient care detected the need to expand the package of services in each specialization and to relocate some diagnostic and treatment services from inpatient to outpatient care.

Providers of specialized outpatient medical care are also unevenly distributed, with their concentration being predominantly in the municipal centers. This obstructs public access to this type of service, increases the number of cases with late diagnosis and complications, and increases the number of hospitalizations.

The system of hospitals (5) in the province of Kardzhali is capable of meeting the public healthcare needs of the province. However, because of the uneven distribution of pre-hospital care, the number of hospitalizations in many hospitals in the province has been increasing.

Consultations with a specialist are impossible in remote places. Patients have no access to laboratories, imaging diagnostic units, etc. and prefer to refer directly a hospital as a single complex in which they can receive any needed medical care.

In primary outpatient care there is no established system for 24-hour admission. This increases the flow of patients to hospitals. This practice increases the number of secondary care visits and hospitalizations.

Πρωτόκολλα Εξέτασης για Νοσήματα

Στο πλαίσιο του έργου «The Healthy Municipality» εκπονήθηκαν από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – ΑΠΘ, πρωτόκολλα εξέτασης των συχνότερων νοσημάτων της περιοχής του έργου για την ενίσχυση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στους δήμους. Πρόκειται για πρωτόκολλα εξέτασης για τα παρακάτω 7 νοσήματα:

1. **Αρτηριακή Υπέρταση**
2. **Σακχαρώδης Διαβήτης**
3. **Δυσλιπιδαιμία**
4. **Κατάθλιψη**
5. **Στεφανιαία Νόσος**
6. **Γενικευμένη Αγχώδης Διαταραχή (ΓΑΔ)**
7. **Οσφυαλγία**

Τα πρωτόκολλα αυτά εξέτασης συμβάλλουν στη διευκόλυνση της έγκαιρης ανίχνευσης των παραπάνω νοσημάτων, της πρόληψης και της παρακολούθησής τους (όπου αυτό ήταν δυνατό) στα πλαίσια των υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Τα παραπάνω πρωτόκολλα εξέτασης στηρίχτηκαν στις κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαχείριση των πιο συχνών νοσημάτων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Π.Φ.Υ.) που προτείνονται από το Υπουργείο Υγείας και στην ενδελεχή αναζήτηση της βιβλιογραφίας. Οι συστάσεις που παρουσιάζονται κατατάχτηκαν ως προς το επίπεδο τεκμηρίωσής τους (Επίπεδο I-IV), σύμφωνα με τις οδηγίες του Εθνικού Συμβουλίου Υγείας και Ιατρικής Έρευνας- National Health and Medical Research Council- της Αυστραλίας. Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό τεκμηρίωσης, την κλινική επίδραση και τη δυνατότητα γενίκευσης και εφαρμογής, κάθε σύσταση βαθμολογήθηκε από το Α έως το D.

Τελικός στόχος των πρωτοκόλλων εξέτασης, η υιοθέτηση ασφαλών πρακτικών, προκειμένου να διασφαλισθεί η παροχή υψηλής ποιότητας φροντίδας υγείας στο σύνολο των πολιτών.

Examination protocols for Diseases

In the framework of the project "The Healthy Municipality", the Aristotle University of Thessaloniki - AUTh, prepared examination protocols for primary care physicians for the examination of the most prevalent problems/ diseases found in order to strengthen Primary Health Care in municipalities. The examination protocols are for the following 7 diseases:

1. **Hypertension**
2. **Diabetes mellitus**
3. **Dyslipidaemias**
4. **Depression**
5. **Coronary heart disease**
6. **Anxiety disorder**
7. **Back pain**

These examination protocols help to facilitate the timely detection of the above diseases, their prevention and monitoring (where possible) within the services of Primary Health Care.

The above examination protocols derived from the relevant guidelines that are approved for use in primary health care by the Greek Ministry of Health and after thorough literature review. The hierarchy of evidence (level I-IV) used to build the recommendations is based on the rigor of the research methods of the studies used, according to the National Health and Medical Research Council of Australia (NHMRC). In addition taking into consideration the level of evidence, the clinical impact, the ability to generate and apply, each recommendation was categorized from A to D.

The ultimate goal of the examination protocols is the adoption of safe practices to ensure the provision of high quality health care to all citizens.

Εξοπλισμός των Υπηρεσιών Υγείας των Δήμων

Για τα **Περιφερειακά Ιατρεία του Δήμου Αρριανών**, έγινε προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού προϋπολογισμού 50.000,00€

- Συσκευή αναρρόφησης (1)
- Συσκευή ανάλυσης γλυκοζυλιωμένης (1)
- Απινιδωτές-Monitor (4)
- Ηλεκτροκαρδιογράφος 12-KΑΝΑΛΟΣ (4)
- Ηλεκτροκαρδιογράφος 3-KΑΝΑΛΟΣ(1)
- Μανομετρικά πιεσόμετρα (3)
- Τροχήλατα πιεσόμετρα (3)
- Οξύμετρα δακτύλου (4)
- Σετ ωτοσκόπιο (3)
- Νεφελοποιητές (3)
- Συσκευές πλύσης αυτιών (3)
- Στηθοσκόπια (2)

Για το **Κέντρο Υγείας Ιάσμου**, έγινε προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού προϋπολογισμού 50.000,00€

- Εξεταστική Έδρα (3)
- Πολυθρόνα Αιμοληψίας (1)
- Μηχανικός Ζυγός (2)
- Εξεταστικός Φωτισμός (2)
- Αναστημόμετρο (2)
- Στηθοσκόπιο Παιδιατρικό (2)
- Στηθοσκόπιο Ενηλίκων (2)
- Στηθοσκόπιο Καρδιολογικό (4)
- Αναλυτής Αερίων Αίματος (1)
- Σπυρομετρητής (1)
- Αναρόφηση (1)
- Σκαμπύ Τροχήλατο (2)
- Δίσκαλο (2)
- Δερματοπτυχόμετρο (1)
- Φορητός Λιπομετρητής (1)
- Συσκευή Ανίχνευσης Φλεβών (1)
- Φωτιζόμενος Πίνακας Οπτομετρίας για Παιδιά (1)
- i-Health Ασύρματο Καρδιολογικό Εργαστήριο (1)
- Holter Πίεσης (1)
- Βρεφοζυγός Μηχανικός (2)
- Φορείο (1)
- Διαγνωστικό Φακός (15)
- Ανάβαθρο Κρεβατιού (5)
- Οξύμετρο Δακτύλου (5)
- Σετ Ωτοσκόπιο (2)
- Σετ Οφθαλμοσκόπιο (2)
- Σετ Λαρυγγοσκόπιο (2)
- Νεφελοποιητής (2)
- Κλίβανος Αποστείρωσης (1)
- Στατω Ορών Τροχήλατο (3)
- Απινιδωτής (1)
- Φυγόκεντρος (1)
- Καρδιογράφος (2)
- Πιεσόμετρα Αναλογικά (6)
- Πιεσόμετρο Ψηφιακό (1)
- Φορητός Απινιδωτής (1)
- Εξεταστικό Φορείο (1)
- Φορείο Μεταφοράς (1)

Για το **Ιατρικό Κέντρο του Krumovgrad** έγινε προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού προϋπολογισμού 63.427,99€

- Εξεταστική Κλίνη (6)
- Γραφείο 90/50/200 (10)
- Γραφείο 90/30/200 (9)
- Φυσιοθεραπευτική Κλίνη (1)
- Αποστειρωτής (1)
- Μεταλλικός κάδος απορριμμάτων (2)
- Ηλεκτροκαρδιογράφος (1)
- Συσκευή Doppler και υπερήχων (1)
- Νοσοκομειακή κλίνη (4)
- Ντουλάπι νοσοκομείου (4)
- Ηχοκαρδιογράφος (1)
- Διακρανιακός μαγνητικός διεγέρτης (1)
- Οστεοπυκνόμετρο (1)
- Holter ΗΚΓ 3 καναλιών

Για το **Ιατρικό Κέντρο του Momchilgrad** έγινε προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού προϋπολογισμού 82.752,59€

- Ψηφιακό σύστημα SR για ακτινογραφικό μηχάνημα για το Τμήμα Διαγνωστικής Απεικόνισης
- Σταθμός εργασίας αναισθησίας
- Σταθερός υπέρηχος με μετατροπείς

Equipment for the Health Services of the Municipalities

The **Regional Medical Offices of the Municipality of Arriana** have purchased medical equipment of a budget of € 50.000.

- Suction device (1)
- Glycosylation analyzer (1)
- Defibrillators-Monitor (4)
- 12-CHANNEL ECG CARDIOLOGY (4)
- 3-CHANNEL Electrocardiograph (1)
- Manometers (3)
- Wheeled sphygmomanometers (3)
- Finger Oximeters (4)
- Otoscope set (3)
- Nebulizers (3)
- Ear washing machines (3)
- Stethoscopes (2)

The **Health Center of Iasmos** has purchased medical equipment of a budget of € 50.000.

- Examination Chair (3)
- Blood Collection Chair (1)
- Mechanical Balance (2)
- Exam Lighting (2)
- Height meter (2)
- Pediatric Stethoscope (2)
- Adult Stethoscope (2)
- Cardiac Stethoscope (4)
- Blood Gas Analyzer (1)
- Spirometer (1)
- Suction (1)
- Wheeled Stools (2)
- Two steps Stools (2)
- Dermatometer (1)
- Portable Fat Meter (1)
- Vein Detector (1)
- Illuminated Optometry Table for Kids (1)
- i-Health Wireless Cardiology Laboratory (1)
- Pressure Holter (1)
- Baby Scale Engineer (2)
- Stretcher (1)
- Diagnostic Lens (15)
- Bed Background (5)
- Finger Oximeter (5)
- Otoscope Set (2)
- Ophthalmoscope Set (2)
- Laryngoscope Set (2)
- Nebulizer (2)
- Sterilization Oven (1)
- Stato Oron Wheeled (3)
- Defibrillator (1)
- Centrifuge (1)
- Cardiograph (2)
- Analog Blood Pressure Monitors (6)
- Digital Blood Pressure Monitor (1)
- Portable Defibrillator (1)
- Examination Stretcher (1)
- Transport Stretcher (1)

The **Krumovgrad Medical Center** has purchased medical equipment of a budget of 63.427,99€

- Medical couch (6)
- Cabinet 90/50/200 (10)
- Cabinet 90/30/200 (9)
- Manipulation Table Treat (1)
- Sterilizer (1)
- Metal trash can (2)
- ECG machine (1)
- Doppler and ultrasound machine (1)
- Hospital bed (4)
- Hospital locker (4)
- Echocardiograph (1)
- Modular transcranial magnetic stimulator (1)
- Osteodensitometer (1)
- 3 channel ECG holter (1)

The **Momcilgrad Medical Center** has purchased medical equipment of a budget of € 82,752.59

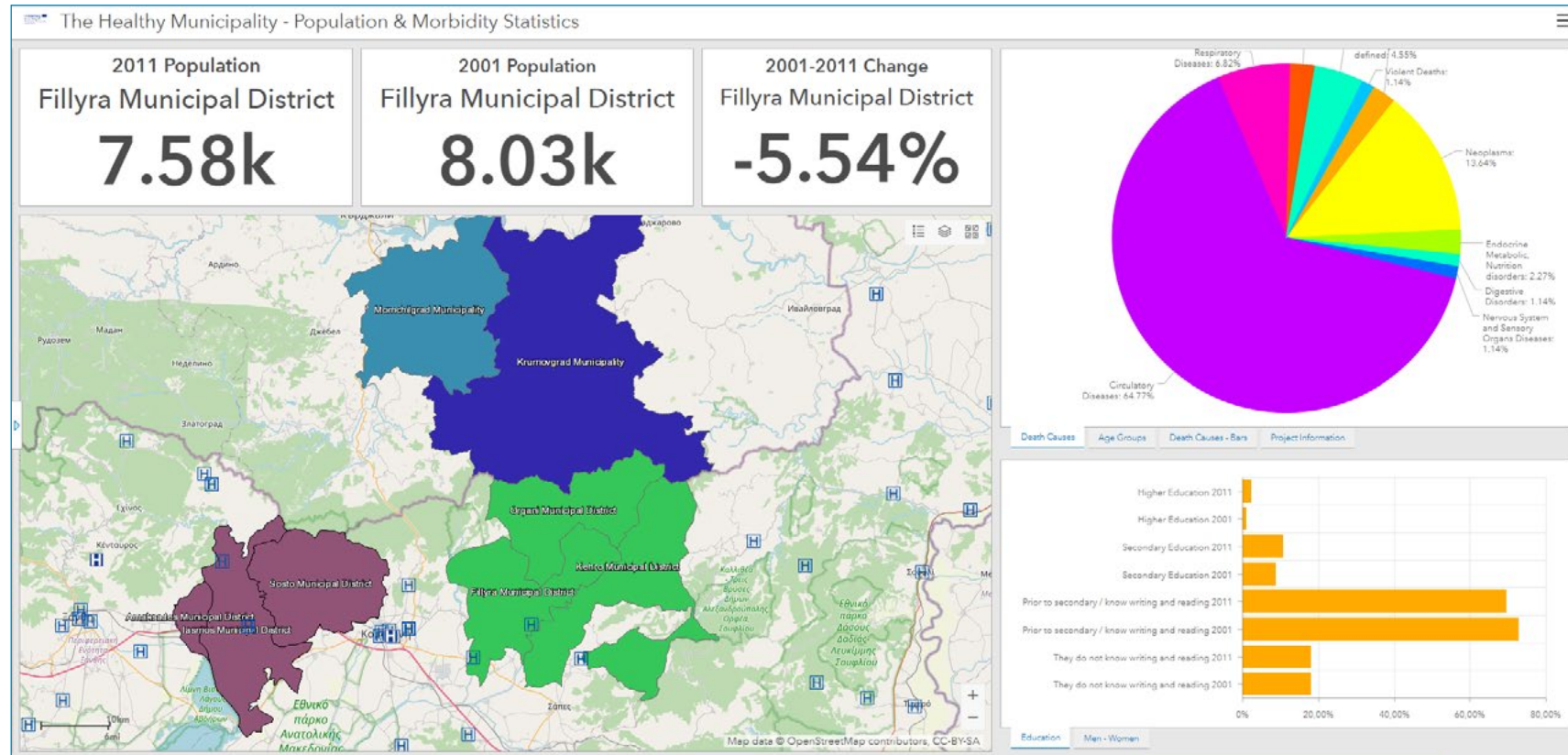
- Digital SR system for an X-ray machine in the Diagnostic Imaging Department
- Anaesthesia workstation
- Stationary echograph with three transducers

Ψηφιακός Χάρτης για την Θνησιμότητα, την Νοσηρότητα και τις Υποδομές Υγείας

Τα στοιχεία για τη θνησιμότητα, τη νοσηρότητα και τις υποδομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) στις περιοχές του έργου έχουν αποτυπωθεί ψηφιακά σε κατάλληλα διαμορφωμένους δυναμικούς χάρτες υποστηριζόμενους από σχετικά διαγράμματα και πληροφορίες.

Digital Map for Mortality, Morbidity and Health Services

The data on mortality, morbidity and Primary Health Care Services in the project areas have been digitally captured on properly designed dynamic maps supported by relevant charts and information.

Ψηφιακή Πλατφόρμα Υγείας

Δημιουργήθηκε ψηφιακή πλατφόρμα υγείας στους Δήμους καθώς επίσης και ψηφιακή βάση δεδομένων με ψηφιακές κάρτες ασθενών αλλά και σύστημα ψηφιακής ειδοποίησης για την αποτελεσματική διαχείριση των πληροφοριών υγείας και την αποτελεσματική ανταπόκριση των υπηρεσιών υγείας.

Η εφαρμογή της ψηφιακής πλατφόρμας υγείας στους Δήμους πετυχαίνει τους ακόλουθους στόχους:

- τη δημιουργία και τήρηση ψηφιακών αρχείων υγείας των πολιτών από τους δήμους
- την επεξεργασία δεδομένων από τα ψηφιακά αρχεία υγείας με διαφορετικά κριτήρια, προκειμένου να αναλυθεί και να αξιολογηθεί η συχνότητα των ασθενειών στην περιοχή-στόχο
- την εφαρμογή έγκαιρου συστήματος αυτόματης ειδοποίησης των χρηστών της πλατφόρμας για τις προγραμματισμένες ιατρικές εξετάσεις στις οποίες πρέπει να υποβληθούν

Επίσης, η αναπτυγμένη ψηφιακή δημοτική πλατφόρμα υγείας επιτρέπει στους εγγεγραμμένους πολίτες να συμπληρώνουν, να επεξεργάζονται ή/και να προσθέτουν νέες πληροφορίες στις προσωπικές ψηφιακές κάρτες ασθενών τους, καθώς και να επιτρέπουν στους ειδικούς ιατρούς να ελέγχουν τα δεδομένα που καταγράφονται στον ηλεκτρονικό φάκελο υγείας τους. Επιτρέπει την σύνδεση των επιμέρους παρόχων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) της περιοχής του κάθε Δήμου και όχι μόνο, ψηφιακά, ώστε να μπορούν αυτοί, εφόσον έχουν τη σχετική εξουσιοδότηση, να αποκτούν πρόσβαση στα στοιχεία της Βάσης Δεδομένων και να βλέπουν και ενημερώνουν την κάρτα υγείας κάποιου ασθενούς.

Digital Health Platform

A digital health platform, a digital data base with patient cards and a digital alert system for the effective management of health information and the effective response of health services have been elaborated.

The application of the digital health platform achieves the following goals:

- the creation and maintenance of digital health records of the citizens from the Municipalities
- the data processing from the digital health records by different criteria, in order to analyze and evaluate the frequency of diseases in the target region
- the implementation of an alert system for the timely automatic notification of the users of the platform for the scheduled medical examinations they have to do

Also, the developed digital municipal health platform allows registered citizens to fill in, edit and/ or add new information to their personal digital patient cards, as well as allows medical specialists to review the data recorded in their electronic health record. The platform allows the digital connection of the Primary Health Care providers (PHC) of the area of each Municipality (and not only), in case they have the relevant authorization, to have access to the Database and to update the patient's health card.

The screenshot displays a web interface for a digital health platform. It is divided into two main sections: 'Προσωπικά στοιχεία του' (Personal data) and 'Επισκέψεις' (Visits).

Προσωπικά στοιχεία του: This section contains a form with the following fields and values:

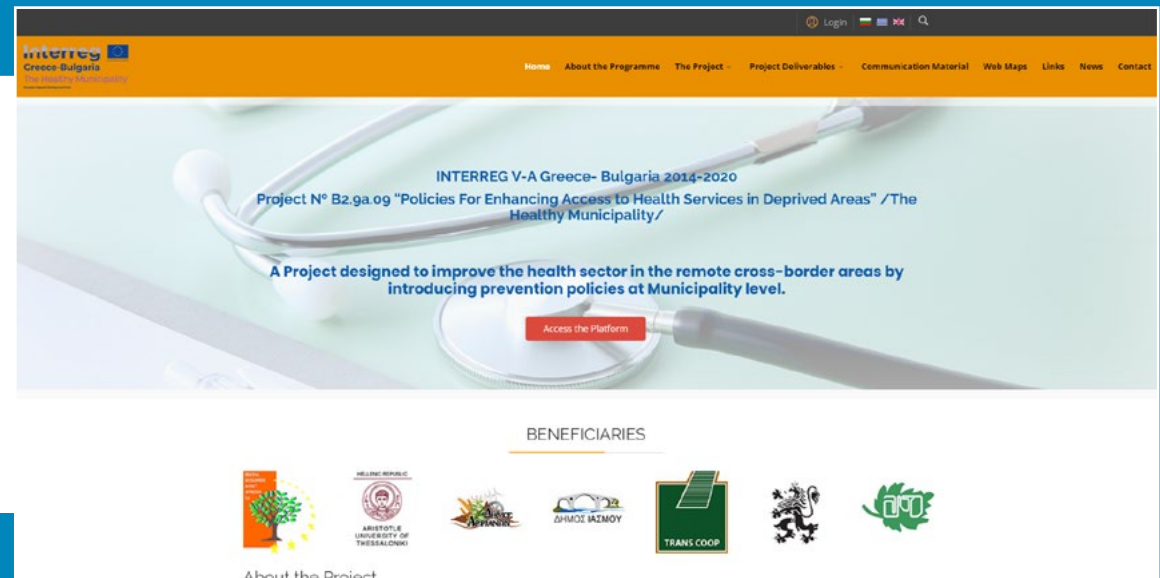
- Όνομα: [Redacted]
- Email: [Redacted]@gmail.com
- Τηλέφωνο: 65
- ΑΜΚΑ: 5
- Πατρώνυμο: [Redacted]
- Ημερομηνία γέννησης: [Redacted]
- Φύλο: Άρσενας
- Στοιχεία Επικοινωνίας: [Redacted]
- Στοιχεία Ασφάλισης: Ναι
- Επάγγελμα: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓ.
- Ομάδα αίματος και RH: A+
- Δότης Οργάνων: Όχι
- Κάπνισμα: Ναι
- Ειδικότητα Γιατρού: Παθολόγος
- Κατανάλωση Αλκοόλ: Ναι
- Συνήθης καθημερινή κατανάλωση: ΣΠΑΝΙΑ
- Έτος διακοπής κατανάλωσης αλκοόλ: -
- Ημερομηνία δημιουργίας: 12:23:32
- Ημερομηνία/ώρα τελευταίας ενημέρωσης: 12:23:32

Επισκέψεις: This section shows a list of visits with columns for 'Α/Α Επίσκεψης', 'Ημ/να επίσκεψης', 'Αιτία επίσκεψης', 'Διάγνωση', and 'Ενέργειες'. Below this is a 'Προσωπικό Ιστορικό' (Personal History) section with sub-sections for 'Χρόνιες Παθήσεις' (Chronic Diseases), 'Νοσηλείες' (Hospitalizations), 'Εμφυτευμένες Συσκευές' (Implanted Devices), and 'Αλλεργίες' (Allergies). There are also fields for 'Κωδικός ICD-10', 'Ηλικία Εμφάνισης', and 'Σχόλια'. A '+ Προσθήκη χρονιάς πάθησης' (Add year of disease) button is present. At the bottom, there is an 'Οικογενειακό Ιστορικό' (Family History) section with a text input field and an 'Αλλαγή' (Change) button.

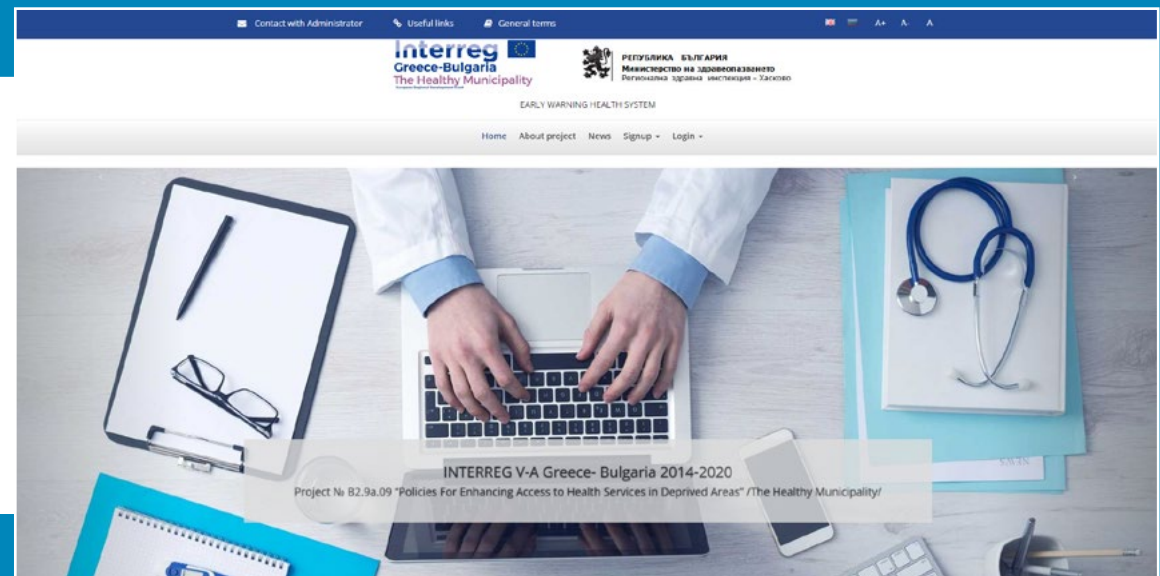
Η ψηφιακή δημοτική πλατφόρμα υγείας για τους **Δήμους Αρριανών και Ιάσμου** είναι διαθέσιμη στην διεύθυνση: <https://healthymunicipality.com/index.php/en/component/sppagebuilder/?view=page&id=186>

The digital municipal health platform for the **Municipalities of Arriana and Iasmos** is available at: <https://healthymunicipality.com/index.php/en/component/sppagebuilder/?view=page&id=186>

Η ψηφιακή δημοτική πλατφόρμα υγείας για τους **Δήμους Krumovgrad και Momchilgrad** είναι διαθέσιμη στην διεύθυνση: <https://euhealthbg.eu>

The digital municipal health platform for the **Municipalities of Krumovgrad and Momchilgrad** is available at: <https://euhealthbg.eu>

Τοπικά Σχέδια Πολιτικής Πρόληψης στην Υγεία - Κοινό Διασυνοριακό Σχέδιο Πρόληψης Ασθενειών

Εκπονήθηκαν Τοπικά Σχέδια Πολιτικής Πρόληψης στην Υγεία στους Δήμους της περιοχής καθώς και Κοινό Διασυνοριακό Σχέδιο Πρόληψης Ασθενειών που εστιάζει στην πρόληψη των **μη μεταδιδόμενων νοσημάτων** που βρέθηκαν να αποτελούν τα πιο συχνά νοσήματα σε όλες τις περιοχές του έργου.

Το Κοινό Όραμα:

Η βελτίωση της υγείας και της ευεξίας των πολιτών και η μείωση της συχνότητας εμφάνισης των κύριων ασθενειών μέσα από την δημιουργία ισχυρής πολιτικής βάσης καθώς και δέσμευσης για συνεργασία με τους τοπικούς φορείς.

Οι προτεραιότητες:

Η προώθηση της αλλαγής της συμπεριφοράς ατόμων και ομάδων για την μείωση της νοσηρότητας από μη μεταδοτικές ασθένειες μέσω της πρόληψης και η προαγωγή της υγείας του πληθυσμού.

Η Θεματική:

- Η Πρόληψη των Καρδιαγγειακών Νοσημάτων
- Η Πρόληψη της Αρτηριακής Υπέρτασης
- Η Πρόληψη του Διαβήτη και των Επιπλοκών του

Προϋποθέσεις:

1. **Ισχυρή πολιτική βούληση και συνθήκες ευρείας συναίνεσης** ανάμεσα στα πολιτικά κόμματα, την ακαδημαϊκή και επαγγελματική κοινότητα, αλλά και την Κοινωνία των Πολιτών.
2. **Συνεργασία** με θεσμικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, επιστημονικές εταιρείες, επιστήμονες πολιτικών Δημόσιας Υγείας, επαγγελματικά σωματεία (γιατροί Δημόσιας Υγείας, Ιατρικοί Σύλλογοι κλπ), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κλπ.

Local Health Plans-Common Cross Border Prevention Plan

Local Health Policy Plans have been prepared for the Municipalities of the area as well as a Joint Cross-Border Disease Prevention Plan that focuses on the prevention of **non-communicable diseases** that were found to be the most common diseases in all areas of the project.

The Common Vision:

Improving the health and well-being of citizens and reducing the incidence of major diseases through the creation of a strong policy base as well as of a commitment to work with local actors.

The priorities:

Promoting the change in the behavior of individuals and groups to reducing morbidity from non-communicable diseases through prevention and promoting the health of the population.

The Thematic:

- Prevention of Cardiovascular Diseases
- Prevention of Hypertension
- Prevention of Diabetes and its Complications

Prerequisites:

1. **Strong political will and conditions of broad consensus** between the political parties, the academic and professional community, but also the Civil Society.
2. **Cooperation** with institutional and academic bodies, scientific companies, Public Health policy scientists, professional associations (Public Health Doctors, Medical Associations, etc.), Non-Governmental Organizations, etc.

Ενδεικτικές Δράσεις

- ▶ Αξιοποίηση - Διάθεση Ενημερωτικού - Εκπαιδευτικού Υλικού για την πρόληψη
- ▶ Σχεδιασμός και υλοποίηση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τα παιδιά και τους νέους
- ▶ Σχεδιασμός και υλοποίηση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ενήλικες
- ▶ Σχεδιασμός και υλοποίηση εκδηλώσεων φυσικής άσκησης για την προαγωγή της σωματικής δραστηριότητας
- ▶ Προληπτικές Εξετάσεις Μέτρησης της Αρτηριακής Πίεσης
- ▶ Προληπτικές Εξετάσεις Μέτρησης του Σακχαρώδη Διαβήτη
- ▶ Εκπαίδευση - Αξιοποίηση των Εργαζόμενων σε Προγράμματα Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας των Δήμων
- ▶ Αξιοποίηση των Πρωτοκόλλων Εξέτασης των Συχνότερων Νοσημάτων της περιοχής
- ▶ Αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

Indicative Actions

- ▶ Valorization- Provision of Informative - Educational Material for prevention
- ▶ Preparation and implementation of informative and educational programs for children and young people
- ▶ Preparation and implementation of informative and educational programs for adults
- ▶ Preparation and implementation of physical activity events to promote physical activity
- ▶ Preventive Blood Pressure Measurement Tests
- ▶ Preventive Tests for Measuring Diabetes
- ▶ Training of the Employees in the Health & Social Welfare Programs of Municipalities
- ▶ Utilization of the Examination Protocols of the Most Common Diseases of the area
- ▶ Utilization of the Social Media

Πιλοτικές Δράσεις Πρόληψης στους Δήμους

Στο πλαίσιο του έργου εκπονήθηκαν εξετάσεις προληπτικού χαρακτήρα παρακολούθησης - πρόληψης για τις νόσους που εμφανίζονται με μεγάλη συχνότητα στους Δήμους της περιοχής, με σκοπό την αποφυγή έκτακτων περιστατικών.

Οι εξετάσεις αυτές έγιναν σε δείγμα πληθυσμού των Δήμων, με διαγνωσμένη νόσηση σχετική με τις διαπιστωθείσες ως κύριες στην κάθε περιοχή.

Οι εξετάσεις περιελάμβαναν:

- Κλινική εξέταση (ιστορικό, εξέταση, καταχώρηση στοιχείων στην κάρτα υγείας)
- Εργαστηριακές εξετάσεις
- Κλινική εξέταση (αξιολόγηση ευρημάτων και διατύπωση οδηγιών καταχώρηση στοιχείων στην κάρτα υγείας)

Επίσης, διεξήχθησαν ομαδικές συνεδρίες που απευθύνονταν κυρίως σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, με θεματικές όπως:

- Η Υγιεινή διατροφή ως τρόπος ζωής και μέσο πρόληψης ασθενειών
- Καρδιαγγειακά νοσήματα και παράγοντες κινδύνου
- Πρόληψη και θεραπεία του σακχαρώδη διαβήτη

Pilot Prevention Actions in the Municipalities

As part of the project, preventive follow-up examinations have been prepared for the diseases that occur with great frequency in the Municipalities of the area, in order to avoid emergencies.

These examinations were performed to a sample of the population of the Municipalities, with a diagnosed disease related to the identified ones as main in each area.

The exams included:

- Clinical examination (history, examination, data entry in the health card)
- Laboratory Tests
- Clinical examination (evaluation of findings and formulation of instructions, entry of data in the health card)

Also, group sessions have been held that were addressed mainly to vulnerable groups of the population, with topics such as:

- Healthy eating as a way of life and a means of disease prevention
- Cardiovascular diseases and risk factors
- Prevention and treatment of diabetes mellitus

Διασυνοριακό Εργαστήριο για Πολιτικές Πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Υγείας

Για την υιοθέτηση και τη συνέχιση των αποτελεσμάτων του έργου, δημιουργείται Διασυνοριακό Εργαστήριο για Πολιτικές Πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Υγείας. Στο Εργαστήριο αυτό συμμετέχουν οι Εταίροι του Έργου. Λειτουργεί ως ένα συνεχές εργαστήριο στο αντικείμενο της αποτελεσματικής πολιτικής και διαχείρισης της πρωτοβάθμιας υγείας και πιο συγκεκριμένα στα εξής θέματα:

- υιοθέτηση του «θεσμού» του Δήμου ως φορέα πολιτικής πρόληψης υγείας,
- δημιουργία μονάδων σχεδιασμού πολιτικής υγείας στους Δήμους,
- αξιοποίηση δημοτικών υγειονομικών & κοινωνικών υπηρεσιών,
- δικτύωση Τοπικών Αρχών με ιδιώτες γιατρούς και τοπικά νοσοκομεία/ιατρεία,
- συνέχιση-ολοκλήρωση των τοπικών σχεδίων πολιτικής πρόληψης υγείας που εκπονήθηκαν από το έργο,
- συνέχιση των διαγνωστικών & κλινικών εξετάσεων-δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης για την πρόληψη της υγείας (πιλοτικές δράσεις του έργου),
- ανταλλαγή εμπειριών για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και βελτίωση των πολιτικών πρόληψης υγείας,
- αναζήτηση νέων τεχνολογιών στον τομέα της υγείας για την καλύτερη οργάνωσή του.

Cross Border Lab on Prevention and Primary Health Policies

For the adoption and the continuation of the results of the project, a Cross-Border Lab on Prevention and Primary Health Policies is created. Project Partners participate in this Lab. This network will function as a continuous laboratory in the subject of the proper policy and management of the primary health sector and more specifically on the following topics:

- adoption of the “institution” of the Municipality as a health prevention policy actor,
- establishing units for designing health policy at Municipalities,
- valorizing municipal health & social services,
- networking Local Authorities with private physicians and local hospitals/clinics,
- continuation-completion of the local health prevention policy plans prepared by the project,
- continuation of the diagnostic & clinical exams-awareness raising activities on health prevention (the project’s pilot actions),
- sharing experiences to improve services provided and improving health prevention policies,
- searching for new technologies in the health sector for its better organization.

Επικοινωνία – Διάδοση του Έργου

Στο πλαίσιο της δημοσιότητας του έργου για την ενημέρωση, προβολή και προώθηση των στόχων και δράσεων του υλοποιήθηκαν:

Η Πολιτική Επικοινωνίας του έργου, όπου αναλύθηκαν οι δράσεις δημοσιότητας, εξειδικεύτηκαν οι ομάδες - στόχοι και προσδιορίστηκε το «Μήνυμα» του Έργου.

Το «Μήνυμα» του έργου

Ο Υγιής Δήμος: Η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία

Σχεδιάστηκε το λογότυπο του έργου.

Δημιουργήθηκε το επίσημο site του έργου (<https://healthymunicipality.com/>) (στην ελληνική, αγγλική και βουλγαρική γλώσσα) όπου αναρτήθηκαν πληροφορίες καθώς και τα προϊόντα του έργου. Με τον τρόπο αυτό το site αποτέλεσε εργαλείο προβολής και δημοσιότητας του συνόλου των δράσεων του έργου.

Εκτυπώθηκαν και μοιράστηκαν ενημερωτικά φυλλάδια του έργου (στην ελληνική, αγγλική και βουλγαρική γλώσσα).

Έγιναν δημοσιεύσεις για την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση του κοινού για την συμμετοχή του στο συγκεκριμένο έργο.

Οργανώθηκαν Ημερίδες και Τοπικά Σεμινάρια Ευαισθητοποίησης του κοινού και της ευρύτερης τοπικής κοινωνίας σχετικά με τις δράσεις του έργου για την ευαισθητοποίησή τους, τη συμμετοχή τους σε αυτές και την υιοθέτησή τους από τους συντελεστές της περιοχής του έργου.

Communication - Dissemination of the Project

In the context of the project publicity for the information, promotion of its goals and activities, the following have been carried out:

The Communication Policy of the project, where the publicity actions were analyzed, the target groups were specified and the "project message" has been identified.

The "Message" of the project

The Healthy Municipality: Prevention better than Cure

The logo of the project has been designed.

The official site of the project was created (https://healthymunicipality.com) (in Greek, English and Bulgarian) where information about the project as well as the project deliverables were uploaded. In this way the site became a tool for promotion and publicity of all project activities.

Project leaflets have been printed and distributed (in Greek, English and Bulgarian).

Press publications have been prepared for the information - raising awareness of the public and its participation in the project.

Workshops and Local Seminars have been organized to raise awareness at the public and at the wider local community about the project activities, for their sensitization, and their participation in them as well as for their adoption by the local actors.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι Νέες Προσεγγίσεις στον Τομέα της Υγείας

Οι νέες προσεγγίσεις στον τομέα της Υγείας δίνουν έμφαση σε:

- ένα ισχυρό κίνημα για την υγεία σε τοπικό επίπεδο,
- στην συμμετοχική διακυβέρνηση και αλληλεγγύη,
- στην διατομεακή συνεργασία και δράση για την αντιμετώπιση των καθοριστικών παραγόντων της υγείας,
- στην σημασία της πρόληψης,
- στην σημασία της τεχνολογίας,
- στην προώθηση της αλλαγής της συμπεριφοράς ατόμων και ομάδων,
- στην βελτίωση της ευημερίας της κοινότητας,
- στην προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας μέσω κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς,
- στην βελτίωση του περιβάλλοντος και την προστασία του πλανήτη από την υποβάθμιση.

1. Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών

Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη προβλέπει **17 στόχους που όλοι σχετίζονται με την υγεία.**

Μεταξύ αυτών, ο κύριος στόχος για την υγεία:

Στόχος 3: Διασφάλιση υγιούς ζωής και προώθηση της ευημερίας για όλους σε όλες τις ηλικίες

Με επί μέρους στόχους:

3.4 Έως το 2030, μείωση κατά ένα τρίτο της πρόωρης θνησιμότητας από μη μεταδοτικές ασθένειες μέσω πρόληψης και θεραπείας καθώς και προώθηση της ψυχικής υγείας και ευημερίας

3.8 Επίτευξη καθολικής κάλυψης υγείας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας οικονομικών κινδύνων, πρόσβασης σε ποιοτικές βασικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και πρόσβασης σε ασφαλή, αποτελεσματικά, ποιοτικά και οικονομικά βασικά φάρμακα και εμβόλια για όλους

Η Ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών 2030 αναγνωρίζει ότι οι τοπικοί θεσμοί, οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες και οι τοπικές κοινότητες νομιμοποιούνται στην θεμελίωση των αναπτυξιακών επιλογών.

Σύμφωνα με την Helen Clark, Διαχειρίστρια του Αναπτυξιακού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών,

«Οι περισσότεροι κρίσιμοι στόχοι και προκλήσεις της αναπτυξιακής ατζέντας μετά το 2015 θα εξαρτηθούν σίγουρα από την τοπική δράση, την κοινωνική συμμετοχή και την τοπική ηγεσία καλά συντονισμένη σε και με όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης».

Local Government and New Approaches in the Health Sector

New approaches in the field of Health emphasize on:

- a strong local health movement,
- the participatory governance and solidarity,
- the cross-sectoral cooperation and action to address health determinants,
- the importance of prevention,
- the importance of technology,
- the promoting of the change in the behavior of individuals and groups,
- the improving of the well-being of the community,
- the promoting peace and security through inclusive societies,
- the improving of the environment and the protecting of the planet from degradation.

1. The United Nations 2030 Agenda

In the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development, all its **17 Sustainable Development Goals (SDGs) are relevant to health issues**, mainly

the Goal 3: Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages and the sub-objectives:

3.4 By 2030, reduce by one third premature mortality from non-communicable diseases through prevention and treatment and promote mental health and well-being

3.8 Achieve universal health coverage, including financial risk protection, access to quality essential health-care services and access to safe, effective, quality and affordable essential medicines and vaccines for all

The United Nations 2030 Agenda recognizes that local institutions, local economic actors and communities provide legitimacy for global and national development.

According to Helen Clark, United Nations Development Programme Administrator, *"Most critical objectives and challenges of the post-2015 development agenda will certainly depend on local action, community buy-in and local leadership well coordinated at and with all levels of governance"*.

2. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) - Υγιείς πόλεις

Η προσέγγιση «Υγιείς Πόλεις» επιδιώκει να θέσει την υγεία ψηλά στην πολιτική και κοινωνική ατζέντα των πόλεων και να οικοδομήσει ένα **ισχυρό κίνημα για την υγεία σε τοπικό επίπεδο**.

Δίνει έμφαση στην **ισότητα, τη συμμετοχική διακυβέρνηση και αλληλεγγύη, τη διατομεακή συνεργασία και δράση** για την αντιμετώπιση των καθοριστικών παραγόντων της υγείας.

Αναγνωρίζει τους καθοριστικούς παράγοντες της υγείας και την ανάγκη **συνεργασίας μεταξύ δημόσιων, ιδιωτικών, εθελοντικών οργανώσεων και οργανώσεων της κοινότητας**.

3. Η Συναίνεση των Δημάρχων της Κοπεγχάγης: «Πιο υγιείς και πιο ευτυχισμένες πόλεις για όλους»

Η προσέγγιση για ασφαλείς, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμες και ανθεκτικές κοινωνίες (13 Φεβρουαρίου 2018 Κοπεγχάγη, Δανία) καθορίζει έξι τομείς δράσης για τη βελτίωση της υγείας και της ευημερίας των πολιτών: άνθρωποι, τόποι, συμμετοχή, ευημερία, ειρήνη και πλανήτης.

- Επένδυση στους ανθρώπους που απαρτίζουν τις πόλεις μας
- Σχεδιασμός αστικών χώρων που βελτιώνουν την υγεία και την ευημερία
- Μεγαλύτερη συμμετοχή και συνεργασίες για υγεία και ευημερία
- Βελτίωση της ευημερίας της κοινότητας και της πρόσβασης σε κοινά αγαθά και υπηρεσίες
- Προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας μέσω κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς
- Προστασία του πλανήτη από την υποβάθμιση, μεταξύ άλλων μέσω της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής.

2. The Healthy Cities approach of the World Health Organization (WHO)

The Healthy Cities approach seeks to put health high on the political and social agendas of cities and to build a **strong health movement at the local level**.

The approach strongly emphasizes **equity, participatory governance and solidarity, inter-sectoral collaboration and action** to address the determinants of health.

This approach recognizes the determinants of health and the need to work in **collaboration across public, private, voluntary and community sector organizations**.

3. The Copenhagen Consensus of Mayors: “Healthier and happier cities for all”

The transformative approach for safe, inclusive, sustainable and resilient societies (13 February 2018 [Copenhagen, Denmark) sets out six areas for action to improve the health and wellbeing of citizens: people, places, participation, prosperity, peace, and planet.

- Investing in the people who make up our cities
- Designing urban places that improve health and well-being
- Greater participation and partnerships for health and well-being
- Improved community prosperity and access to common goods and services
- Promoting peace and security through inclusive societies
- Protect the planet from degradation including through sustainable consumption and production

4. Σύμφωνα με τη Διακήρυξη του 2018 της Astana - Παγκόσμια Διάσκεψη για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Η επιτυχία της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας θα επιτευχθεί με:

- την Γνώση και ανάπτυξη ικανοτήτων
- το Ανθρώπινο δυναμικό για την υγεία
- την Τεχνολογία
- την Χρηματοδότηση

Αναμφίβολα το έργο «Υγιής Δήμος» βρίσκεται στον πυρήνα των παραπάνω δηλώσεων των αντίστοιχων διεθνών θεσμών και οργανισμών. Αναμφισβήτητη είναι και η ανάγκη συνέχισης και αναβάθμισης της συγκεκριμένης προσπάθειας, ώστε τα επιτεύγματά της να έρθουν πιο κοντά στις παραπάνω πολιτικές και στόχους και να αποτελέσουν πηγή εμπειρίας και γνώσης και για άλλες κοινότητες και φορείς.

4. According to the 2018 Declaration of Astana at the Global Conference on Primary Health Care

The success of primary health care will be driven by:

- Knowledge and capacity-building
- Human resources for health
- Technology
- Financing

Undoubtedly the "Healthy Municipality" project lies in the core of the above declarations of the respective international institutions and organizations. Undoubtedly is also the need for the continuation and upgrading of the specific attempt, so as for its achievements to come closer to the above stated policies and objectives and to become a source of experience and knowledge also for other communities and institutions.

Interreg

EUROPEAN UNION

Greece-Bulgaria

The Healthy Municipality

European Regional Development Fund

Εταιρία Διεθνικής Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης
Agency for Transnational Training and Development

Το περιεχόμενο αυτού του εντύπου είναι αποκλειστική ευθύνη της Εταιρίας Διεθνικής Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχουσών χωρών, της Διαχειριστικής Αρχής και της Κοινής Γραμματείας.

The contents of this publication are sole responsibility of the Agency for Transnational Training and Development and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries the Managing Authority and the Joint Secretariat.

Project website: healthymunicipality.com